

คุณิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้
 แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนดำเนินการ 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1
 การสร้างรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 ศึกษาภาคสนามจากโรงเรียนตัวอย่างวิถีพุทธ 4 แห่ง สร้างรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้
 แนวพุทธ (ฉบับร่าง) ทดลองสอนนำร่องและสร้างคู่มือครูรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้
 แนวพุทธ (ฉบับร่าง) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ขั้นที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบ
 การจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอายุ
 ระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลของรัฐ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง
 คือเด็กที่ได้รับการจัดเกลาทางสังคมตามรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ จำนวน
 25 คน และกลุ่มควบคุม คือเด็กที่ได้รับการจัดเกลาทางสังคมตามรูปแบบการจัด
 กระบวนการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 26 คน และขั้นที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการจัด
 กระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือครูและเด็กในกลุ่มทดลอง นำผลมา
 ปรับปรุงรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัยให้เป็นฉบับสมบูรณ์
 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เอกสาร และการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
 ความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การเปรียบเทียบ
 จริยธรรมของเด็กด้วย t test แบบอิสระและไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย
 ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจริยธรรมเด็กปฐมวัย ใช้
 หลักธรรม ได้แก่ สัมมาทิฐิ ไตรสิกขา และปัญญาวุฒิธรรม 4 โดยยึดหลักพัฒนาการ
 และการเรียนรู้ของเด็ก และครูถือเป็นตัวแทนการจัดเกลาทางสังคมที่สำคัญในการหล่อหลอม
 ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรม 2 ประเภท คือ (1) กิจกรรมใน
 ชีวิตประจำวัน เน้นการสำรวจ กาย วาจา ใจ ด้วยการเจริญสติในช่วงกิจกรรม ยามเช้า
 ก่อนรับประทานอาหารเช้า ก่อนนอน และก่อนกลับบ้าน และ (2) กิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้
 เน้นการเรียนรู้จาก การได้ยิน มองเห็น สูดดม ชิม สัมผัส และรับรู้ด้วยใจ ผ่านสาระการเรียนรู้
 ในหน่วยต่าง ๆ โดยลงมือกระทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ขั้นตอนใน
 การจัดกระบวนการเรียนรู้มี 5 ขั้น คือ การจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ การฝึกการรับรู้
 การพัฒนาการคิด การลงมือปฏิบัติ และ การประเมิน

In this dissertation, using a research and development approach, the researcher describes and evaluates the development of a Buddhist-based learning process model for preschool children.

In developing and applying this model, the researcher proceeded by means of three discrete operational steps. These operational steps were as follows:

1. In order to construct a Buddhist-based learning process model, the researcher studied background information and conducted field studies at four Buddhist-based prototype schools. Next, the researcher developed a working model for a Buddhist-based learning process and engaged in pilot teaching. On this basis, a teacher's manual for the Buddhist-based learning process model was drafted

with the draft being examined by seven experts.

2. In the next stage, the Buddhist-based learning process model was pilot tested using a quasi-experimental design testing procedure. The sample population consisted of kindergarten 3 students between the ages of five and six who were enrolled at a public kindergarten school. The students were divided into two groups. The experimental group consisted of twenty-five students who were taught ethical social compartment in accordance with the Buddhist-based learning process model. The control group consisted of twenty-six students who were taught ethical social compartment through the application of a conventional learning process model.

3. In the following stage, the Buddhist-based learning process model was evaluated. Important informants were teachers and students in the experimental group. On the basis of the data subsequently collected, the Buddhist-based learning process model for preschool children was improved and completed. Using a documentary methodology involving comparison and contrast analysis, the researcher analyzed the qualitative data collected. The quantitative data collected were analyzed by means of comparing the ethical social compartment of the students through applying independent and dependent *t* tests to the data collected.

Findings are as follows:

It was found that this Buddhist-based learning process model for preschool children fostered the development of ethical social compartment of the preschool children in the experimental group. This was done by means of inculcating the subjects with Dhamma principles. These principles were Sammaditthi (Right

Understanding), Sikkhattaya (the Threefold Learning), and Paññāvutthitham 4 (Wisdom).

In addition, the researcher took into consideration principles governing the development and learning of children. Teachers were taken to be exemplars of ethical social comporment, and, as such, significant to the proper molding of these children.

In this connection, children were taught through a process of interaction in the course of two categories of activities:

1. In the first category of activities, stress fell on daily life activities. Emphasized was learning to control the body, speaking, and the mind through manifesting Sati (Mindfulness). This group of activities took place in the morning before breakfast, before going home from school, and before going to bed.

2. In the second category of activities, stress was placed on a learning unit involving learning from hearing, seeing, smelling, tasting, touching, and mental perception. The teaching was conducted systematically by means of sequential learning strands in different units. Activities were conducted individually, in small groups, and in large groups as required.

Finally, there were five steps in the organization of the learning process as follows: the arrangement of factors supporting learning, the practice of perception, the development of thinking skills, the implementation, and the evaluation.